

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 14 April.

DICERE VERUM QUID VETAT?

Horatius.

KERKELIJKE ZAAK.

R O M E.

De Portugesche diplomaat, Graaf van Carreira wordt alhier verwacht. Men hoort dat de zaken met Portugal ten besten zullen geschikt worden. Men begint aan het gerucht geloof te hechten, dan don Miguel afstand doen zal; eenige personen beweren zelfs de somme te kennen, welke hem jaarlijks zal verzekerd worden. Eenige zijner aanhangers zijn met te vreden en stellen alles in het werk, om deze herstelling te voer te gaan. Het *opinionnaire* van Modena, de *voce della verità*, levert artikelen, welke aan een persoon worden toegeschreven, die eene belangrijke rol in deze zaak speelt.

FRANKRIJK.

PARIJS den 7den April.

TELEGRAFISCHE DEPÊCHE.

Bayonne den 9den April 1840

De onder prefect van Bayonne aan den minister van binnenlandsche zaken.

De 6e en 7e bataljons opstandelingen van Arragon zijn verrast en door den Kolonel Zurbano in den dag van den 6 te Pitraroha vernield 419 Officieren en soldaten zijn krijgsgevangen genomen.

De Prinsen zijn den 9 te Toulon in goeden welstand aangekomen en vertrekken den 10 naar Algiers.

— Wij kunnen verzekeren, dat het ministerie onverwijld eene nieuwe aanvraag van Supplementaire credieten ten bedrage van 30 miljoenen aan de Kamers zal doen; het grootste gedeelte dezer nieuwe credieten zal voor de expeditien in Afrika en het overige gedeelte voor de kosten door het beleg van Buenos-Aijres veroorzaakt, en tot voltooiing van onderscheidene Koninklijke wegen besteed worden.

(Presse).

— Een beijersch werktuigkundige, genaamd Untherholzer, die een werktuig om te vliegen heeft uitgevonden, heeft aan de autoriteiten voorgesteld, om proeven op eene plaats in de Champs-Élysées te Parijs te doen. Deze werktuigkundige bewoont met zijn machine, zich van den grond zoo hoog als hij wil in alle richtingen te kunnen verheffen en zich met eene meerdere of mindere snelheid weder te laten, zijnde hij de lucht volkomen meester.

— Men verzekert dat de godsdienstige en democratische Propaganda eene grootere uitbreiding aan de beweging die dezer dagen in Neder-Wallis heeft plaats gehad, wil geven. Indien men, wellicht overdrevene, Correspondentien kan gelooven, zou deze beweging zich weldra tot het Kanton Floret, tot die van Lucerne, Aargau, St Gall en Uri uitstrekken. Het is niet twijfelachtig meer, dat er sedert langen tijd in Zwitserland eene gisting bestaat, die eene levendige bezorgdheid te weeg brengt.

— Daar de pogingen der geestelijkheid vruchteloos geweest zijn, om de partijen te doen toenaderen, heeft het gouvernement van Waadland aan de beide gouvernementen van Wallis bevel gezonden om zich te ontwapenen.

De Koerier die dit bevel had overgebracht en uit Sierre den 2 April vertrokken was, had de troepen van opper Wallis, verhit door den wijn, zonder levensmiddelen en zonder bevelhebber ontmoet. Men heeft hun het bevel tot ontwapening medegedeeld, hetwelk zij waarschijnlijk voor eene daad van verraad beschouwd hebben. Woedend over deze lijdning, hebben zij zich naar de woonplaats van den Gouverneur begaven en niemand dan de broeder van den hoofdschout von Courten gevonden hebbende, hebben zij hem met een bajonnetsteek doorboord, die dadelijk dood is gebleven. De Heeren von Courten, Stockalper en andere hebben de vlugt genomen. De kanselarij, de archiven, met één woord alles is geplunderd. Het gouvernement van Sierre is ontbonden; de troepen zijn wijd en zijd verspreid.

— Onze wenschen zijn verhoord, zegt l'Uniters. Wij vernemen dat in vele gedeelten van Frankrijk, verzoekschriften voor de vrijheid van onderwijs aan de Kamers zullen worden ingediend. Het is goed, dat dezelve vooreerst van vaders der huisgezinnen, die daarbij het meeste belang en van Kiezers, die een bijzonder reg hebben om hunne wenschen aan de wetgeving kenbaar te maken, voortkomen, maar het zoude beter zijn, dat dezelve door andere van de geestelijkheid uit de onderscheidene bisdommen werden opgevoeld en het Episcopaat eindelijk zelfs eene krachtige openbaarheid aan dezelfs al te billijke klagten gaf.

Reeds is een verzoekschrift door inwoners uit Dijon aan de Kamers der pairs ingediend, benevens een ander door honderd zestig kiezers uit de omstreken van Beauvais ondertekend, door den Graaf de Montalembert aan de Kamers der Pairs en door

den markies de Mornay, afgevaardigde, uit Oize, aan de Kamer der afgevaardigden aangeboden; daarin wordt als tot een voorschrift voor andere plaatsen gezegd.

Edele Pairs! Tien jaren zijn verstreken sedert het charter de vrijheid van onderwijs heeft afgekondigd, en echter de wet, die daarvan de uitoefening moet regelen is nog niet voorgesteld. Het is waar, dat dezelve ons voor deze zitting beloofd was; de verantwoording van het ministerie schijnt ons met eene nieuwe verdaging te bevoegen.

Edele Pairs, gij kent de verlangens van het land, gij kent de behoeften. Uwe hooge wijsheid zal u zeggen, om al de gedeelten met de nieuwe monarchie te vereenigen, dat gij aan de natie wezenlijk liberale instellingen moet verleenen, instellingen die aan de billijke vorderingen, aan al de edelmoedige gevoelens, aan al de wettige belangen beantwoorden. Zij zal u zeggen dat, indien de dwang de harten verbittert, de gerechtigheid dezelve wint met die gelukkig te maken en hun geluk alsdan de zekerste waarborg, hunner gehechtheid en getrouwheid wordt. (Hier wordt verder over de gunsten welke de universiteit van Parijs geniet en over het monopolie, hetwelk dezelve uitoefent, gesproken).

Edele Pairs, wij eindigen met verzoek, dat bij gebreke van een ontwerp door het gouvernement aan te bieden, de Kamer het initiatief zal willen nemen en eene wet voorstellen, die ons eindelijk het genot van het kostbaarste onzer regten verzekert.

Wij zijn enz.

(Volgen de ondertekeningen)

BELGIE.

BRUSSEL den 11den April.

Te Mechelen is de heer Hippolyte Dellafaille met 245 stemmen tot lid van den senaat in plaats van den Baron Snoy d'Oppuers, overleden, gekozen. De heer Charles du Trieu, gewezen lid der gedeputeerde staten van de provincie Antwerpen had slechts 138 stemmen.

— De Hertog Ferdinand van Saxe-Coburg is den 5den dezer uit Weenen naar Brussel moeten vertrekken. Hij is vergezeld van Prins August, zijn Zoon, geboren den 13 Junij 1822 en die, naar men verzekert, te Brussel de Prinses Sidonia van Aremburg, geboren den 18 December 1820, zal huwen.

Deze jeugdige Vorst is de eenige erfgenaam der goederen van het majoraat van Coburg in Hongarije, van welke zijn broeder Ferdinand, Koning van Portugal, ten zijnen behoeve afstand gedaan heeft.

Men verzekert dat dadelijk na het verwerpen der dotatie-wet, Lodewijk Philips aan zijnen zoon, den hertog van Nemours 300,000 franken en de Prinses Adelaide 200,000 franken gemaakt heeft, zoodat niets aan de oorspronkelijke huwelijksche voorwaarden veranderd is.

(Gaz. van Carlsruhe).

— Partikuliere brieven uit Berlijn en Warschau in de *Algemeine Zeitung van Augsburg* geplaatst, bevestigen de ongelukken der expeditie van Rusland tegen Chiva en deelen tevens mede, dat dezelve dit jaar niet zal hervat worden.

— Men meldt uit Antwerpen van den 7den dezer. De diefstallen in de kerken ten platten lande nemen op eene verschrikkelijke wijze toe. Dezen nacht zijn de dieven in de kerk van Deurpe ingebroken en hebben onderscheidene offerblokken opengebroken en het geld mede genomen.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH, den 13den April.

Zijne Majesteit heeft, in verband met de gemaakte wijzigingen van het reglement op de reis- en verblijf-kosten van burgerlijke ambtenaren, bij een besluit ook eenige verandering gebragt in die voor de militairen der landmagt, en dienvolgens bepaald dat de reiskosten, bij art. 2 van Hoogstedeszelfs besluit van den 10den April 1819, no. 57, vastgesteld, behoudens de wijziging daarin bereids bij dat van den 13den Februarij 1820, no. 22, gemaakt, met een derde zullen worden verminderd, hetwelk met den 1 dezer maand is in werking gebragt, zonder echter eenige verandering te weeg te brengen in hetgeen overigens bij voorschreven besluiten is verordend.

— Bij koninklijk besluit van den 30sten Maart is de stad Kampen aangewezen als betalings-kantoor voor langs de rivier den IJssel ingevoerd wordende goederen.

— Aan de heeren Gouverneurs der provincien is te kennen gege-

ven, da het Hoofdbestuur der in- en uitgaande regten geen onderscheid erkent tusschen rijn-entrepot, en gewoon entrepot, waaromtrent alle wettelijk of denkbeeldig onderscheid door genomen beschikkingen van het Bestuur is opgeheven: dat voorts de bestaande wetgeving het in consumptie aangeven van goederen verbiedt dan ~~geen~~ en sommige aan bijzondere bepalingen onderworpen accijns-goederen, en ook nimmer verzoeken van dien aard van goederen, voor de rijnvaart aangebragt, worden geweigerd, dan in de gevallen waarin de bepalingen der wet zich tegen de aangifte in consumptie ook uit gewoon entrepot zouden verzetten, waaruit volgt dat niet noodig geacht wordt om bijzondere vergunning, hetzij van het Hoofdbestuur, hetzij van de Heeren Gouverneurs of van gedelegeerde Commissarissen, te vragen tot het in Consumptie aangeven van goederen, welke aanvankelijk voor de rijnvaart waren bestemd; hiervan echter uitgezonderd gevallen, waarin de bepalingen der gewone wetgeving, ter zake van de quantiteit der accijns-goederen als anderszins, de aangifte in consumptie, zonder eene bijzondere vergunning zouden moeten in den weg staan, en overigens dat de expeditie-visitatie- en andere gelden, welke uit kracht van het jongste tractaat met het Tolverbond worden kwijtgescholden, verschuldigd zijn en door de beambten gevorderd kunnen worden van het oogenblik dat de goederen eene niet onder de voorwaarden van dat tractaat begrepen bestemming erlangen en dus kennelijk aan alle condities der gewone wetgeving onderworpen zijn, gelijk ook op de aangifte van goederen, tot eene bestemming, waardoor zij aan de condities der rijnvaart onttrokken worden, alle condities der gewone wetgeving toepasselijk zijn.

— Bij eene circulaire van den Administrateur voor de Nationale Nijverheid is onlangs aan de Gouverneurs der provincien te kennen gegeven dat, niettegenstaande de herhaalde aankondigingen in de *Ned. Staats-Courant* van alle bijzonderheden, welke bij het opmaken en ter visering aanbieden der bewijzen van Nederlandschen oorsprong dienen in acht genomen te worden, men bij voortdurende onvolledige stukken ter inschrijving bij de administratie voor de Nat. Nijverheid blijft aanbieden. » Volgens de bestaande voorschriften (aldus luidt de circulaire), met betrekking tot de invulling van het opgegeven model-certificaat, wordt onder anderen eene *volledige omschrijving* der te verzenden goederen hunne emballage, zoo mede van de merken, vereischt, aan welk vereischte, nu en dan, slechts gedeeltelijk of wel zeer oppervlakkig voldaan wordt. Dergelijke onvolledige stukken moeten drens volgens worden aangehouden en aan de afzenders terug gezonden, waardoor aanvankelijk vele bemoeijingen, zoo mede oponthoud in de verzending, ontstaat; terwijl het geval zich zou kunnen voordoen dat, bij vergelijking der op Java of Madura in te voeren goederen, met de bewijzen van oorsprong, aldaar twijfel onstond omtrent de identiteit dier goederen, ten gevolge waarvan de inkomende regten als vreemde fabrikaten zouden kunnen worden geheven. » Ten einde eene en andere zwaarigheid voor het vervolg te voorkomen, heeft opgemelde Administrateur de Gewestelijke Besturen, in het belang der fabrikanten, verzocht, om de besturen van die gemeenten, alwaar fabrieken gevestigd zijn, te willen uitnoodigen, ten einde, bij het invullen van certificaten van oorsprong, te letten op eene nauwkeurige omschrijving van de eigenlijke benaming, de soort, breedte, lengte en zwaarte der te verzenden goederen, zoo mede van de nummers en merken der balen of kisten en het merk van den fabrikant, ten wiens behoefte zij bewijzen van oorsprong of bewerking afgeven.

— De Nederlandsche Bank heeft het disconto voor wisselbrieven verminderd op 3 per cent; voor promessen op 3½. Ook worden er weder beleeningen aangenomen tot 4 per cent op fondsen en 5 per cent op goederen. Het dividend der Bank over het afgelopen boekjaar is bepaald op f 88 per aandeel.

— Volgens de jongste algemeene volkstelling heeft de bevolking der stad Groningen op den 1 Januarij 1840 bedragen als volgt: 15,765 inwoners van het mannelijk en 17,719 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 33,484, waarvan 26,320 Protestanten, 5466 Roomsche-Katholijken, 1196 Israëlieten en 2 van niet genoemde gezindheden. Onder de gemelde bevolking is begrepen het garnisoen, destijds sterk 1330 man, als mede 1144 personen behoorende tot 270 huisgezinnen van schippers, in hunne schepen wonende; zoodat de in de huizen wonende bevolking bestond uit 31,010 personen; voorts is het getal huizen bevonden te zijn 5495, en dat van de daarin wonende huisgezinnen 6819.

Blijkens de uitkomsten door de jongste algemeene volkstelling in dit rijk opgeleverd, bedroeg de bevolking, met in begrip der militairen in garnisoen, op den 1sten Januarij 1840, het navolgende aantal zielen.

	van het M. G.	van het V. G.	Totaal.
Noord-Brabant	188,940	189,497	378,437
Gelderland	172,204	172,293	344,497
Noord-Holland	299,039	234,295	443,334
Zuid-Holland	251,566	274,454	526,020
Zeeland	74,113	77,268	151,381
Utrecht	70,239	74,196	144,435
Vriesland	111,451	116,408	227,859
Overijssel	98,820	98,874	197,694
Groningen	86,324	89,327	175,651
Drenthe	36,763	35,721	72,484
Lamburg	99,524	97,098	196,622
Totaal	1,399,680	1,459,431	2,859,111

Religiehaat en Constitutioneel Regt.

De meeste kerkluiden zijn de beste reggevoers niet.

Prins Conslia z. Hout.

Het is Regtsverdedigers van kwade zaken eigen, de aandacht van het hoofdonderwerp af te leiden, en haar naar bijzaken over te brengen; — gelukt hun dit, dan hebben zij gewonnen spel; — maar het hulpmiddel is te bekend, dan dat wij er door bedrogen zouden worden; — integendeel, wij hadden het zóó verwacht, en de uitkomst kan ons dus niet verwonderen.

Uit *Vlissingen* ging allereerst, de noodkreet op roepende: » de Hemel beware ons voor religiehaat en religieoorlog; — men schuwe die als de pest! » — En nu kraait er een haan uit *Utrecht*, gillende: » waakt en bidt, bidt en waakt, waakt en bidt . . . WAAKT! — WAAKT!! — WAAKT!!! » — (Gedrukt, te Utrecht bij L. E. Bosch en Zoon.)

En wat valt er dan te *Utrecht* al zoo te waken? — Hoort, waar men bang voor is: » *Tachtig jaren worstelde Nederland tegen de DUISTERNIS* », zoo redeneert de Utrechtsche haan, en . . . » *de MORGEN daagde na den langen en bangen nacht!* » — » Bravo, nu is het dan dag! Voyons! — » *Tachtig jaren strijdens, stroomen bloeds kostten ons de verlossing van het juk van PRIESTERDWANG en BIJGLOOF, en zullen wij te vergeefs verlost zijn?* » —

Wel zeker niet, jongelief! *gij* zijt geëmancipeerd, en alléén de *Katholijken* zitten onder het juk van *Priesterdwang* en *Bijgeloof*; wat wilt *gij* nu nog meer? — » *Wel, zouden wij (vraagt de snaak) de KLUISTERS wederom aannemen, die bloedige sporen achterlieten, en lafhartig terugdeinzen, wanneer wij pogingen zien aangewend, om het BIJGLOOF weder tot den Troon te verheffen?* » — Volstrekt niet, lieve vriend; — maar, eilieve, zeg, ons, en stel ook ons min of meer gerust, eilieve, wat is dat toch met die pogingen, om het BIJGLOOF weer ten troon te heffen? — Doelt dat ook op 's Konings vermeend Huwelijk met eene *Roomsche Vrouw*? — Ja, dat zal er meê bedoeld worden, want het *Bijgeloof* hoort te *Rome* 't huis, en het *Bijgeloof* op een *Troon* te zetten . . . . . en fin, dat is geraden en begrepen; maar nu verder: » *De Hervorming* (waarom niet de *Gezegende Hervorming*? zoo heeft het immers altijd?) *ontrukte twee KROONEN aan den Pauselijken HOED* (dat is wat duisterzinnig;) » *knakte (P) de magt van het Vaticaan; maar zij, die het Koninkrijk van CHRISTUS een Koninkrijk maken wilden van deze wereld, rustten niet!* » — zoo, zoo, om wat deden zij dan? — » *Wat zij deden? Hoort toe: zij stookten MANTEL-*

YUREN, rigtten SCHAOTTEN op, namen grondbeginsels van den Duivel aan » — wel foei! hoe akelig! — » *en zodoende wilden zij den HEMEL op aarde brengen!!!* » — Och » kom, wilden zij dat? — Zeker, zeer zeker, dat wilden ze; » *maar de Hervorming heeft het BIJGLOOF in zijn eigen (?) boezem aangetast, en de tijden der Bartholomeusnachten zijn voorbij!* » — God dank, vriend lief; maar waarom moeten we dan nu nog zoo angstig WAKEN? — » *Wel, beynijpt *gij* dat niet? — Hoort, hoort hoe het BIJGLOOF nog endet ons*

joelt, en ziet hoe zijne dienaren nog onder ons rond-dwalen! » — Ik hoor niets, en ik zie niets, Broer lieve; — zuster Anna ziet *gij* wat? — Ik ook niet; ra-ra, wat is dat? — » *Blinden, die *gij* zijt, men legt het er op toe, (ik Utrechtsche clairvoijant zeg het u nogmaals en duizendwerf), men legt het*

er op toe, om ons HERVORMDEN weer te VERVORMEN, ten einde de ons, zodoende te doen wederkeeren tot de oude dogen van ellende en jammer! En zullen wij de SLANG voeden, die ons dreigt te dodden? — Neen Mede-Protestanten! wij zullen het niet! » — Bravo, zoo hoor ik 't gaarne, wie zou er ook voor zijn plezier *Slangen* voeden? Akelig! — Maar wat nu? kameraad; — Wat nu met die *Slang* uitge-rikt? — » *waakt en bidt voor de eer der Hervormde Kerk!* » —

Ja, dat is nu goed en wel, we willen waken, ieder op zijn beurt, en *bidden* zoo goed als iemand, — maar, jongelief, die *Slang*, die tedijde *Slang*, hoe zal die darm met *gij* en *u* woord? » *Landragt waakt magt; die Leus over vaderen, zij ook onze Leus;* dat is zoo oud en zoo bekend als 't *Wilhelmus van Nassouwen*, maar, wat moeten we *DOEN*? dat is de kwestie; — » *Hoort, Broeders, (zoo leest men uit Utrecht) dit ware te wenschen, dat men de Roomsche-Catholijken onder ons BROEDERLIJK kon overtuigen, en hen tot bekentenis of liever erkentenis brengen, hoe zij aan de Protestanten het GROOTSTE GEDEELTE van hun BESTAAN de DANKEEN hebben, dan zou men niet uit Noord-Brabant aan de Protestanten in re-kening komen brengen de Dagbladen, die door de Roomschen gelezen worden, met voorbijgang van het getal winkels, waar de Protestanten DAGELIJKS HUNNE DUIZENDEN DEN ROOMSCHEN TOEVOEREN! — WAAKT, WAAKT!!! — Ei, ei, en zal de SLANG dan dood zijn? zijt *gij* daar dan secuur van? Het middel is te proberen, en dan moeten we maar eens handen uit den mouw zien steken; — praatjes vullen geen gaatjes; — als*

de SLANG maar eens een goed begrip krijgt van die *duizenden Protestantische Guldens*, waaraan de Roomschen hier te lande *grootendeels* hun *BESTAAN* te danken hebben, dan is het uit met *bidden en waken*, en we kunnen op die manier allen rechtbroederlijk en heel plezierig voor goed naar bed gaan. — Aangename nachtrust! —

Ziedaar, lieve Landgenooten, een nieuw staaltje van Protestantische Literatuur (*), gerigt niet aan het GEREFORMEERDE, maar wel aan het *Protestantsche TWEE- DERDE gedeelte der Nederlandsche Natie*; en wat wil dat zeggen? — dat beteekent: *Gereformeerden zijn Calvinisten*, en dat getal neemt hand over hand af, weshalve het moeilijk zou worden, de *Gereformeerde Religie de Religie van de mindenheid, tot Religie van Staat te maken*, gelijk het vroeger was, en men het nu wel *gaf en geeft* zou; — doch dat gaat niet, en derhalve heeft men een *hulpwoord* genomen: het *PROTESTANTSCHЕ tweederde gedeelte*; hetgeen aanduidt, dat al wat tegen de Roomsche-Katholieke Kerk protesteert — dus ook de Joden — zamen *tweederde gedeelte* onzer Natie uitmaakt. — Intusschen, lieve Landgenooten, vergist men zich, desaangaande, *NET OPZET*, want de van Gouvernementswege gedane tienjarige Volkstelling luidt *heel anders*, en het Gouvernement wil er niet om liegen, aangezien het er weinig *belang* bij heeft, om de menschen opmerkzaam te maken op een *zoo heel groot aantal Katholijken* waaronder een *zoo bitter klein aantal ambtenaren* wordt gevonden.

Doch, dit laatste is minder van belang, zegt de *Vlissinger Courant*, want het *getal* beduidt niets, het zijn alleen de *capaciteiten*, die het doen; want, als het bij voorbeeld *stormt* en het schip raakt op zee *in gevaar*, dan zou 't er slecht uitzien, wanneer *het getal* de magt in handen had, en de *kennis met haar zedelijk overwigt ter zijde geschoven werd* — Begrijpt gij 't Katholijken, wat dit om 't lijf heeft? het wil zeggen: *de kennis, het verstand, de bekwaamheid*, met een woord het *zedelijk overwigt* is hier te lande bij de Protestanten te huis; en daarom moet dat groot aantal Katholijken op het schip van *Staat* maar niets anders doen dan *keijuitjongenswerk*; het Protestantismus zit aan het roer, en het Katholicismus bij de ballast *in het ruim*; — nu begint het *te stormen*, en het schip raakt *braaf lek*; — kom aan, jongens, de boel moet gestopt en opgekalefaterd worden; de Katholijken zijn sterk in *getal*, die moeten *dus* maar *meesjouwen* en de kosten van averij helpen dekken; *4*, het is een goed slag van volk, wel *zonder kennis of zedelijk overwigt*, maar ze betalen goed mee, *pruttelen* een beetje *in stilte*, maar dat is ook 't al! —

Bleef het nu nog maar bij die *redenering*, *zoo* schikte zich de zaak *makkelijk genoeg*; — doch *men gaat verder* — *men wilde* de Roomsche ballast zelfs wel over boord gesmeten zien; en daar wringt de schoen! — Mr. GROEN met de zijnen redeneert dus: » Nederland is een Gereformeerde Staat, waar de Katholijken wel *geduld* kunnen worden, maar *geene voorregten* moesten genieten, aangezien het een volk is, *dat geen trouw aan ketters wil houden*, en *zulks maar al te dikwerf door trouweloosheid en meined* heeft bevestigd; — terwijl het Huis van *Oranje* steeds het dierbaar bloed heeft gespild ter handhaving *van het Evangelie* tegen *ROME'S BLIGELOOVIQ WOEDEN!* Nederland is gevormd door het *Evangelie, in den strijd tegen Rome!* Nederland is bij overlevering *anti-Catholijk*; de *bloedraad*, de *moordschavotten*, de *onmenselijkheden door de ROOMSCH-KATHOLIJKEN ook tegen onze voorvaderen*, of de *betrekkingen onzer voorvaderen gepleegd*, zijn nog in het *Volks geheugen*; — dit *GOEDE* Nederland is het *nieuwe Vaderland* geworden voor *Allen, die, door ballingschap, het DOEMVOONIS van Rome hebben ontgaan!* — (*Dijdrage tot Herziening der Grondwet in Nederlandschen zin*; blz 419; 134 en 136 door Mr. GROEN VAN PRINSBERG; — Maart, 1840.)

Hoe smaakt u die kost, Katholijken van Nederland? — Het *Journal de la Haye* heeft *frank* gezegd (No. 86 van den 9. April), dat Mr. GROEN Staatsraad is in *betreffende wone diens*, weshalve men er dan ook niet bang voor behoef te wzen, dat de Koning dergelijke redeneringen goedkeurt; — WIJ zeggen, dat Staatsraden in *BUITENGEWONE dienst* ook in *buitengewone omstandigheden* geraadpleegd kunnen worden, en dat *Zijne Majesteit zulke* lui buiten *zulk* een titel behoorde te stellen; — de indruk van *zulke* titels is bij de Natie groot, en te recht vrees men *den invloed van zoodanige lieden*, die, gelijk het *Journal de la Haye* van Mr. GROEN zegt, *het* hebben verkregen op grond van 's Koning's *aanredeneid* (*SATISFACTION de la part du Roi!*) — als de Koning over zulke *religiehaalstokers* *TEVREDEN* is, dan ziel het er slecht met de belangen der Katholijken en hun Constitutioneel Regt in de *Nederlanden* uit! — Behalve dat, moeten wij nog aanmerken, dat het *Journal de la Haye* mooi praten heeft, wanneer het de goede gemeente verzekert, dat het *Gouvernement* niet deelt in de *gavens* van Mr. GROEN, wanneer Mr. GROEN de Katholijken *verontrust* en *grieff* (*Alarmet et Blesses*); — het *Journal de la Haye*

heeft datzelfde verteld toen Mr. ROBIDE VAN DER AA in een elendig prulvers, nog zeer onlangs, de Katholijk verontwaardigde; — het *Journal de la Haye* keurde dat ook hoogelijk af, ... maar Zijne Majesteit behoevde toch, kort daarop, *dien* religiehaalstoker tot RECHTER en tot SCHOOLOPZIJNER. . . . ? . . . ? . . . ?

IETS OVER DEN STAAT DER KERK IN SPANJE.

De staat van het Episcopaat in Spanje is betreurenswaardig. — Zes en twintig zetels zijn vakant door het overlijden der titularissen en de Regentes heeft aldaar geestelijken benoemd, die de bisdommen ten spijt der kerkregelen besturen en de kapittels geweld aandoen. Zeven bisschoppen zijn uit het Koningrijk verbannen en in vreemde landen verspreid. Negen verblijven nog in het Koningrijk, doch zijn van hunne zetels verdreven. Slechts Twee en twintig zijn nog in hunne bisdommen. De verbannen prelaten zijn de Hoogwaarde Heeren *Caballero*, Aartsbisschop van Saragossa; *d'Ecchanove*, Aartsbisschop van Tarragone; voorts de Bisschoppen van *Barbastro*, *Léon*, *Lerida* en *Urgel*; hierbij moet men voegen Mgr. *Cyrille Alameda*, Aartsbisschop van Cuba.

Velen dezer prelaten bevinden zich in Frankrijk. Sarragossa heeft een onwettig administrator, de Heer *Emmanuel de la Rica*, Kanunnik van Sarragossa.

De prelaten, welke van hunne zetels verdreven zijn en zich alnog in Spanje bevinden, zijn de Kardinaal de *Oiensuegos*, Aartsbisschop van Seville, voorts de bisschoppen van *Calahorra*, *Carthagena*, *Majorka*, *Minorka*, *Orihuefa*, *Valencia*, *Placentia* en *Santander*.

De eenigste bisschoppen, welke hunne zetels nog bekleeden zijn: Mgrs de aartsbisschop van *Burgos*; de Bisschoppen van *Astorga*, *Badajoz*, *Barcelona*, *Cadix*, *Ceuta*, *Cordua*, *Coria*, *Cuenca*, *Guadix*, *Ibiza*, *Jaca*, *Orenza*, *Pampeluna*, *Salamanka*, *Teneriffe*, *Tudela*, *Tuy* en *Valladolid*.

Bovenstaande inlichtingen zijn uit *Berga*, door een geestelijke, die met de gesteldheid der zaken in Spanje zeer goed schijnt bekend te zijn, medegedeeld.

Sedert den 1sten Maart verschijnt te Madrid een dagblad onder den titel: *El Catholico*, voor de helft godsdienstig en voor de helft staatkundig; de schrijvers van dat dagblad schijnen ijverige geestelijken te zijn, die voorgenomen hebben het Protestantismus en de wijsbegeerte te bestrijden, welke men in Spanje tracht in te voeren.

De Bisschoppelijke junta van Compostelle heeft in Februarij jl aan de Cortes vertoogen gedaan nopens den staat van de eeredienst en der geestelijkheid in het Bisdom, welke aller betreurenswaardig is. De geestelijkheid is arm en de Kerken hebben behoeften aan alles. De ziekenhuizen en hospitalen, de opvoedings en liefdadigheids-gestichten kunnen aan het doel hunner instelling niet meer beantwoorden.

Men heeft hun de bestaansmiddelen ontnomen; met de tiende tot op een zesde gedeelte te verminderen. Reeds in 1838 en 1839 hebben de religieuze mannen en vrouwen veel te lijden gehad, en wat zal er in 1840 gebeuren, wanneer de verkoop van het zesde gedeelte der Kerkengoederen van Spanje ten uitvoer wordt gebracht? De Kerken zullen instorten, de geestelijkheid zal van honger omkomen, zij zal verplicht zijn te gaan bedelen en deszelfs aanzien bij den geest der volken verliezen. Men zal den geestelijken staat niet meer durven omhelzen.

De junta maakt ten dien aanzien de gewichtigste aanmerkingen en noodigt de Cortes uit om ernstig in de behoeften der Kerken en geestelijkheid te voorzien, doch het is te vreezen, dat deze vertoogen geene uitwerking zullen hebben. Al de Kerken van Spanje onder vinden thans dezelfde behoeften en men denkt meer om dezelve van het weinige overschot te berooven, dan aan hunne klagten gehoor te geven.

De Bisschoppelijke junta van Seville heeft insgelijks aan de Regentes een verslag over den staat van dat Bisdom gegeven, waarin een droevige opgave van de armoede der Kerken wordt gedaan; aldaar ontbeert men de dringendste behoeften voor de goddelijke dienst; de geestelijkheid, de religieuze leven in armoede. De junta heeft vervolgens ten dien aanzien in bedroevende bijzonderheden en eindigt met de Koningin te smeken om met gemeen overleg der Cortes, maatregelen te nemen om de rampen der Kerk van Seville te herstellen:

Het Bisdom van Sarragossa bevindt zich in eenen niet minder verontrustenden staat. De Aartsbisschop is gedwongen geweest de wijk te nemen. De autoriteiten deden hem aanzeggen, om naar *Barcelona* te vlugten, en zulks was, gelijk men voorsag, om zijn door de oproerigen bedreigd leven te beveiligen. Van dien tijd af is de Prelaat naar Frankrijk vertrokken en verblijft thans te *Bordeaux*.

Te Madrid bestaat een genootschap tot verbetering der gevangenis, ten doel hebbende om de jong gevangenen in het gesticht van *Saladero* op te nemen en houdt zich onledig met aan dezelve een zedelijk en godsdienstig onderwijs te geven, hetwelk de zekerste grondzuil der hervorming is, welke hetzelfde ten doel heeft. Dit genootschap heeft de noodzakelijkheid gevoeld, om de medewerking

[*] N. 1. Aan het Protestantische Twee derde gedeelte der Nederlandsche Natie. — Waakt en bidt; MARTI. XXVI: 41. Gedrukt te Utrecht, bij L. E. Bosch en Zoon

van een godsdienstig instituut in te roepen, Het heeft zich tot de Paters der godvruchtige scholen, die in Spanje zich verspreid hebben, en groote diensten aan de jeugd bewijzen, vervoegd. Deze Paters hebben zich gehaast om aan dit goede werk deel te nemen. Zij zenden één hunner telken dage om school te houden en doen aldaar op zon en feestdagen de mis lezen en onderwijzingen geven. Zoodanig is het met den staat der Kerk in Spanje gelegen.

ADVERTENTIEN.

** Bij S. GROENENDAAL op de Markt zijn te bekomen Beste CITROENEN en CHINASAPPELEN, a2½ Ct. per Stuk.

OPENBARE VERKOOPING
VAN

BOUW- EN WEILANDEN,

gelegen onder Babilonienbroek, Kanton van Heusden

De Notaris A. VAN DRONGELEN, zittende te Oud-Heusden, Kanton Heusden, zal ten verzoeken van den Heere J. P. KRAEFFT, wonende te Oud-Heusden, in het Openbaar Verkoopen de navolgende Ooreroerende Goederen, gelegen onder Babilonienbroek, Kanton van Heusden als.

EERSTE KOOP.

5 Bunders 20 Roeden en 60 Ellen BOUW- en WEILAND, gelegen in het Blok het Oude Land, Kadastraal bekend onder Sectie B. Nummers 105 en 106.

TWEDE KOOP.

3 Bunders 77 Roeden en 80 Ellen BOUWLAND, gelegen in het Blok het Nieuwe Land, Kadastraal bekend onder Sectie B. Nummer 24.

DERDE KOOP.

1 Bunder 54 Roeden en 60 Ellen BOUWLAND, gelegen in het Blok het Nieuwe Land, Kadastraal bekend onder Sectie B. Nummer 25.

VIERDE OF LAATSTE KOOP

2 Bunders 26 Roeden en 10 Ellen WEILAND; gelegen in het Blok het Nieuwe Land, Kadastraal bekend onder Sectie B. Nummer 26.

Allen bij en aan malkanderen achter de Kerk te Babilonienbroek gelegen, zullende de gemelde Landen eerst in Perceelen, en daarna in Massa worden opgeveild.

Deze Verkoop zal geschieden eerst tot eene inzetting of Provisionele Verkoop op aanstaande Zaterdag den 11den April 1840, en tot de eindelijke toewijzing of Finale Verkoop op Zaterdag den 18den derzelve Maand, beide de dagen des voormiddags om elf ure, ten Huize en Herberge van ANTONIE VAN WIJK, te Heusden.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den bovengenoemde Notaris

ZEGT HET VOORT.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, en Vaarten enz.

OPENBARE

AANBESTEDING.

De Agent van het Domein te 's Hertogenbosch, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, al of niet, in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het Eerste Ressort, ten overstaan van den Notaris JOHANNES DE BERGH, residerende te 's Hertogenbosch, op woensdag den 29 April 1840, des namiddags ten 6 ure, in het Stads-Koffijhuis, op de Pensmarkt te 's Hertogenbosch;

AANBESTEDEN

Het doorlopend onderhoud van het gedeelte der Zuid-Willemsvaart, van af 70 Ellen boven Sluis No. 5, onder Erp, tot de vereeniging dier Vaart met de Rivier de Dieze, binnen 's Hertogenbosch; gedurende den tijd van negentien en een halve Maand, gerekend ingegaan te zijn den 15den November 1839, en zullende eindigen op den 30sten Junij 1841; — benevens het doen van eenige Belangrijke Vernieuwingen en Leverantiën daartoe behoeftelijk.

Het Bestek en Voorwaarden waarop het bovenstaande werk zal worden aanbesteed, zal van heden af, ter lezing liggen, in de bureaux van den Heer Administrateur der Domeinen te Arnhem, en van het Provinciaal Gouvernement van Noord-Brabant; ten kantore van den Notaris DE BERGH, te 's Bosch; te Dordrecht, in het hôtel Bellevue; te Papendrecht, in het Regthuis; te Sliedrecht, in de Zwaan; te Hardinxveld, in de drie Snoeken; te Gorinchem, in de Heurs, en in den Hooiwagen; te Sleenwijk, bij de Weduwe VAN TZAANDT; te Werkendam, in de Zwaan, bij BRETS, en in 's Lands Welvaren; te Raamsdonk, in het huis den Dijk, bij W. K.N.A.P.; te Princenhage, in den Posthoorn; te Breda, in de Kroon, en in het Zeeuwsche Koffijhuis; te Klundert in de Stads-Herberg; te Zevenbergen, bij H. VAN DER PUT; te Willemstad, in de Oranje Societeit; te Lent, bij KRIJNE; te Nijmegen

in de Rotterdamsehe Wagen; te Tiel in den Gouden Leeuw; te Zaltbommel, bij G. VAN DRIEL; te Grave, bij de Weduwe SCHOONENBERG; te Eindhoven, in de Wildeman; te Veghel, bij VAN DER AA; en te 's Hertogenbosch, in de Logementen den Gouden Leeuw, het Keizershof en in het Stads Koffijhuis bij W. REGERS.

Zullende vier dagen vóór de aanbesteding de vereischte aanwijzing, in loco, worden gedaan en inmiddels de verdere inlichtingen te bekomen zijn bij de beambten van genoemde vaart; alsmede ten kantore van den Agent van het Domein.

De Agent van het Domein voornoemd,
H. W. VAN GRASVELD.

's Hertogenbosch,
14 Maart 1840.

HANOVER OF ZINKINGSNUIF.

van de ERVEN is. LEON, te 's HAGE.

Deze zoo zeer alom gezocht wordende Snuif, van eene aangename geur, waarvan de bestanddeelen, zoo bij het Ministerie van Binnenlandsche zaken, als bij de Provinciale Geneeskundige Commissie te 's Hage, bekend zijn, en welke Snuif daarenboven door de bevoegde Autoriteit te Kleef is onderzocht en goedgekeurd, overtreft zoo verre het alle andere Snuiven, namelijk DE OPLOSSING VAN VERSTOPPINGEN IN HET HOOFD, dat dezelve met regt tot dagelijksch en algemeen gebruik, kan worden aanbevolen.

Gemelde Snuif is thans, behalve bij de Vervaardigers te 's Hage, bij hunne Correspondenten in de voornaamste Steden van ons Land, à 40 cents in een pakje van 1 Ned. Ons, à 20 cents in een pakje van een half Ned. Ons, en in vele Winkel ook bij het Lood, verkrijgbaar gesteld als zijnde voor NOORD-BRABAND: 's Bosch; de Heeren E. Lion en Zonen, boekhandelaar; te Bergenopzoom J. C. Verkouteren, boekhandelaar, Breda, de Wed. H. van Doorn, Geertruidenberg, G. C. Hooft, Gemert, J. Haest. Heusden, L. Veerman, Liempde, E. van de Sande; Oss, J. J. de Louw; Tilburg, A. van der Voort; Uden, P. N. Verhoeven; Waalwijk, J. van Lee; en Zevenbergen, J. van Stein.

Voor GELDERLAND: Arnhem, A. G. Klaasen; Bommel, J. H. Mysberg; Doesburg, D. en H. Wimerink; Harderwijk, Uitenhage; Kuilenburg, W. Hudius; Nijmegen, de Wed. Herwyer, Nijkerk, A. van der Flier Adz. Rheenen, van Ingen; Wageningen, H. Meyer; alle handelaren in Tabak en Snuif; Thiel, C. Campagne; en Zutphen; F. C. Oeffeman, boekhandelaar.

Ter voorkoming van alle misleiding, worden de gebruikers dezer Snuif verzocht, zoo op het adres van den Vervaardigers op ieder pakje te lezen, als op dat der Correspondenten te tellen, daar gemelde Snuif wordt nagemaakt in pakjes van genoegzaam denzelfden vorm geslagen, en met de zelfde kleur van papier omslakt worden.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De Belg. fondsen waren den 11den April de 2½ pCt. 56. de 5 pCt. 102½; de 4 pCt. 96; de 3 pCt. 74½.
De Ardoin 25½, 25.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Beurs van Amsterdam.

Heden, Zaterdag den 11den April. 4½ Ure.

Werk. Schuld. 2½ pCt. 52½, ½. Ditto 5 pCt. 99. Kansbilj. f 24½. Stnd. 44 pCt. 91. Handelm. 180½, 181, Rijn Spoorweg. 100½. Ardoin 85 p. st. 25½. Ditto Coupon. 19½, 20, Metalliek 105½. Brazilien 78½.

Latere Berigten.

P A R I J S den 11den April.

TELEGRAFISCHE DEPECHE.

Toulon den 10den April 1840.

De prefect du Var, te Toulon, aan den Minister van binnenlandsche zaken.

De Prinszen zijn heden ten drie uren naar Algiers vertrokken, na de schepen, die op de reede liggen, te hebben bezigtigd.

— De Heer de Broglie heeft in de Kamer der Pairs het rapport over het ontwerp van wet nopens de geheime fondsen uitgebragt. De Commissie was van gevoelen om geene amendementen in het ontwerp, zoo als het door het gouvernement is aangeboden, voor te stellen; de meerderheid was van gevoelen, dat men aan het ministerie eene medewerking, zonder voorbehoud, moest verleenen, en zich derhalve met de beginselen en de bedoelingen der regering vereenigen.

Zij vermeent dat de Kamer der pairs het nieuwe ontwerp moet ondersteunen en dat in den tegenwoordigen staat der grondeeren eene schikking meer dan ooit onvermijdelijk is; bij gevolg stelt de commissie het ontwerp van wetten voor om de wetten van 1830 en 1831 wet zuiver en eenvoudig aan te nemen. De beradeningen zullen aanstaande Dingsdag beginnen.

— De uitvoerende raad van Neder Wallis heeft den volgenden brief aan den Vorort gerigt.

Wij hebben het genoegen u te melden, dat de vijandelijkheden in ons Kanton hebben opgehouden.

De inwoners van Opper-Wallis, verdreven uit hunne stellingen rondom de hoofdplaats, zijn naar hunne haardsteden terug gekeerd en hebben de wapenen nedergelegd. De hoofden van Opper-Wallis zijn thans aan de billijke wraak van hen, welke zij door hunne trouwelooze raadgevingen op den dwaalweg hebben gebragt, blootgesteld.

Wij zullen alle pogingen aanwenden dat de orde in ons ongelukkig kanton ten spoedigste worde hersteld. Wij verzetten ons echter altijd tegen alle tusschenkomst die doelloos zou zijn. De Confederatie moet aan ons de zorg overlaten onze geschillen zelfs te regelen.

(Baseler Zeitung)

Te 's Bosch bij D. A. A. de Hooy boek- en Courantdrucker.